

Hård beskæring giver store bær

Tre beskæringsmetoder er afprøvet i unge sødkirsebærtræer på svage grundstammer. Der viste sig at være store forskelle i tilvækst, udbytte og frugtstørrelse afhængig af behandling

✍ Lene Baarts, HortiAdvice,
lba@hortiadvic.dk

I mange år har danske kirsebæravlere beskåret efter den hollandske metode - almindelig spindel - som hurtigt giver høje udbytter af kirsebær. Metoden indebærer, at man aldrig beskærer ind på en gren, men at man beskærer en gren helt af til en bar stab på 10-20 cm, når den skal fornyes.

Det har gennem flere års praksis vist sig, at det - under danske lys- og klimaforhold - er u hensigtsmæssigt at beskære på denne måde. Der kommer nemlig ingen ny tilvækst på ret mange af stabene. På den måde er det meget svært at få et produktivt træ over tid og især at få fornyelse i træerne.

Det tætplantede system SSA - Super Spindel Axe - havde pænt med blomster, men på grund af frost var der intet udbytte på træerne i 2019.

Alternative metoder

For at afhjælpe problemet med de manglende reaktioner på beskæring har vi de seneste år fulgt en metode fra USA og Tyskland, hvor man klipper tilbage til en eksisterende sidegren for at være sikker på at få fornyelse af grene uden tab af udbytte. Denne metode virker fint i

Fra hvert projektræ i frugtveggen - beskåret efter amerikansk/tysk metode - blev alle frugter størrelsessorteret og vejjet: Der er flest sødkirsebær i størrelsen 32-34 mm (4,3 kg) og næstflest i størrelsen 30-32 mm (2,3 kg). Længst til venstre ses kæmpestore bær over 34 mm (1,0 kg) og yderst til højre bær i størrelsen 28-30 mm (0,22 kg). Der er ingen bær under 28 mm.

eksisterende træer. Men hvilken metode er bedst, og hvordan former man bedst træerne fra de er helt nyplantede? For at besvare dette spørgsmål blev de tre beskæringsmetoder afprøvet i træer plantet i 2017 og 2018.

Timing og reaktion

Der er stor forskel på, hvilken reaktion man får på beskæringen alt efter, hvornår træerne bliver beskåret. I projektet viste der sig en klar sammenhæng mellem reaktioner på tidlig og sen beskæring. Der var fine, måske lidt for gode, reaktioner på tidlig beskæring i begyndelsen af marts, mens beskæring efter blomstring gav noget mere begrænsede reaktioner.

Forskellige stablængder

Disse tre typer kirsebærbeskæring med hver sin beskæringsgrad blev sammenlignet i unge træer:

- Beskæring som almindelig spindel efter hollandsk metode, hvor der slet ikke klippes ind på de unge sidegrene.

- Beskæring som frugtvæg efter amerikansk/tysk metode, hvor der klippes en tredjedel af grenlængden på unge sidegrene.
- Beskæring til ultraslank frugtvæg efter italiensk system (SSA), hvor træer plantes tæt, og sidegrene klippes tilbage til anden vegetative knop hvert år (ind til cirka 15-20 cm).

Lange grene = mange bær

Den lange grenlængde, når træerne beskæres som almindelig spindel, giver mange bær, men også en del udfordringer. Grenene hænger for langt ned mod jorden, er for svage og må bindes op (eller lægges på yoke), for at bærrerne kan få størrelse. Det er en dyr og ekstra arbejdsomkostning.

Der er ingen eller næsten ingen forgreninger på den lange hovedgren. Derfor er der heller ikke noget at klippe tilbage til, når man ønsker at forny grenen. Med tiden kommer produktionen således i stigende grad til at blive på ældre grene, og det er ikke godt for frugtkvaliteten.

Det amerikanske kompromis

Ved beskæring til en frugtvæg, klippes der en tredjedel af grenlængden. Grenene reagerede godt med sidegrene, der kom ud fra hovedgrenen. Det giver en perfekt mulighed for senere at klippe grenen tilbage til en toårig sidegren og dermed opnå en god foryngelse i træet, måske uden udbyttetab.

Det var tydeligt på ældre træer, som fik den hårde beskæring, at det kostede meget på udbyttet i det første år. Til gengæld betød et færre antal frugter, at frugterne blev betydeligt større.

Alle grene i det tætplantede SSA-system klippes tilbage til anden bladknop. Det giver korte stubbe, og systemet kan give gode udbytter med store bær.

Hårdt klip ser lovende ud

Den meget tætte beskæring i SSA-systemet skulle i teorien have adskillige fordele:

- Give store, flotte bær på unge grene.
- Give gode udbytter.
- Være nemt at instruere i at beskære.
- Være effektivt at plukke.

Altså i teorien det perfekte plante- og beskæringssystem.

Følgende forhold er observeret i løbet af de to år, træerne har stået i projek-

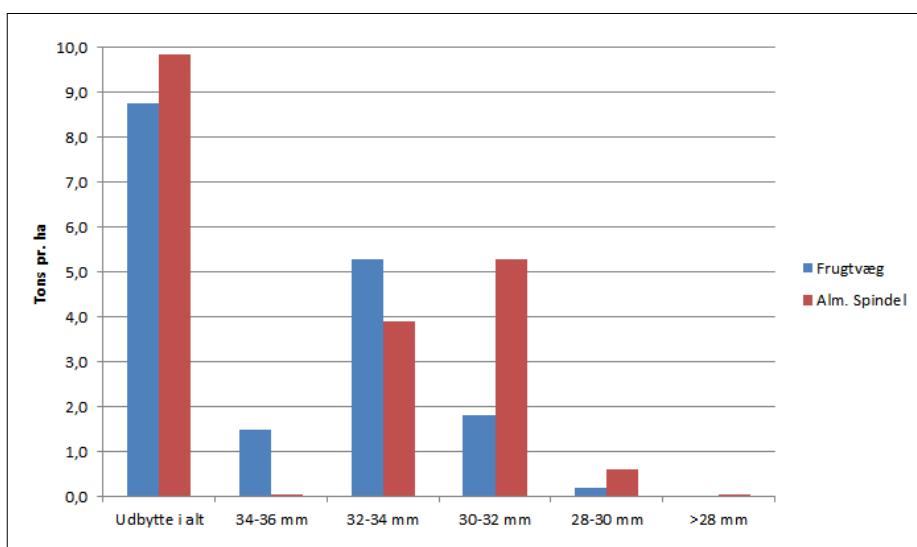
tet: Der kommer rigtig fin tilvækst efter beskæring. Træerne er hurtige til at udfylde volumen, så allerede i år to er der et voksent kirsebærtræ. Desværre var der ingen frugter på på grund af frost i foråret, fordi denne parcel stod uden overdækning den første frostnat. Men ifølge italienske erfaringer bliver frugterne større i SSA-systemet, fordi der er større bladmasse pr. frugt end i de øvrige træer.

I efteråret 2019 står systemet dog som den fineste frugtvæg, om end grenene er blevet lidt for lange. SSA-systemet ser yderst interessant ud, men der er brug for længere tids afprøvning og observationer, inden det kan anbefales i praksis.

Frugtstørrelsen påvirkes

Der var forskel på udbytte og på størrelsesfordelingen af frugter i de treårige træer. Frugterne var betydeligt mindre på de ubeskårne, lange, hængende grene end på de kortere, mere stabile grene, som var klippet ind i foråret. Det hæn-ger dog både sammen med, at klippet stabiliserer grenen, men også den noget mindre frugtmængde på de grene, som er blevet beskåret hårdt. På meget korte grene var der få frugter, men de var til gengæld kæmpestore.

Det bliver interessant at følge og arbejde med SSA-systemet i fremtiden. Hvis man kan få dannet mange blomsterknopper ved målrettet beskæring af årsskud i efteråret og finde den rette timing til dette, så ser det ud til, at systemet økonomisk set kan blive særdeles attraktivt med øget effektivitet i plukning og beskæring og forhåbentlig høje udbytter med store kirsebær. Det kan man i Italien og i Sydtyskland - og mon ikke også, vi kan lære det i Danmark, hvis vi får tilpasset tidspunktet for beskæringen til det danske klima? ■

Udbytte og frugtstørrelse for to beskæringssystemer. Resultaterne for SSA-træerne er ikke medtaget, da der ikke var noget udbytte på grund af frost.

Projektet er støttet af Produktionsafgiftsfonden og Promilleafgiftsfonden for frugt- og gartneriprodukter. Og af Miljø- og Fødevarerministeriets Erhvervsudviklingsordning.

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne: Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

